

ΜΗ ΠΕΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΟΡΙΟ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗΣ ΣΤΟ $x_0 \in \mathbb{R}$ ΟΡΙΣΜΟΣ

1. Έστω μια συνάρτηση f είναι ορισμένη σε ένα σύνολο της μορφής $(a, x_0) \cup (x_0, \beta)$. Ορίζουμε :
- $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty$, όταν για κάθε $M > 0$ υπάρχει $\delta > 0$ τέτοιο, ώστε για κάθε $x \in (a, x_0) \cup (x_0, \beta)$, με $0 < |x - x_0| < \delta$ να ισχύει $f(x) > M$.
 - $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty$, όταν για κάθε $M > 0$ υπάρχει $\delta > 0$ τέτοιο, ώστε για κάθε $x \in (a, x_0) \cup (x_0, \beta)$, με $0 < |x - x_0| < \delta$ να ισχύει $f(x) < -M$.

ΙΣΧΥΟΥΝ: $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = +\infty$
 $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = -\infty$

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΟΡΙΟΥ $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty$, $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty$

Η ευθεία $x = x_0$ λέγεται πλάγια ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f όταν και μόνο όταν ισχύει : $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \pm\infty$ ή $\lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = \pm\infty$ ή $\lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = \pm\infty$

ΟΡΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΗ

ΘΕΩΡΗΜΑ 1: Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \Rightarrow f(x) > 0$ κοντά στο x_0

ΘΕΩΡΗΜΑ 2: Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty \Rightarrow f(x) < 0$ κοντά στο x_0

ΘΕΩΡΗΜΑ 3: Αν για τις συναρτήσεις f, g κοντά στο x_0 ισχύει $f(x) \leq g(x)$ και

- i. $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = +\infty$
 ii. $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = -\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty$

ΦΡΑΓΜΕΝΗ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ :

Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \pm\infty$ και η συνάρτηση g είναι φραγμένη τότε : $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) + g(x)) = \pm\infty$

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

1. $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} (-f(x)) = -\infty$
 2. $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = -\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} (-f(x)) = +\infty$
 3. $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \text{ ή } -\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{f(x)} = 0$
 4. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$ και $f(x) > 0$ κοντά στο x_0 , $\Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{f(x)} = +\infty$
 5. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$ και $f(x) < 0$ κοντά στο x_0 , $\Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{f(x)} = -\infty$
 6. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} \sqrt[n]{f(x)} = +\infty$
 7. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty \text{ ή } -\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = +\infty$
 8. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} = +\infty$ και γενικά για **άρτιες δυνάμεις** $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^{2v}} = +\infty, v \in \mathbb{N}^*$
 9. $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x} = +\infty$ και γενικά για **περιττές δυνάμεις** $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^{2v+1}} = +\infty, v \in \mathbb{N}$
 10. $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x} = -\infty$ και γενικά για **περιττές δυνάμεις** $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x^{2v+1}} = -\infty, v \in \mathbb{N}$
- ☛ **Επομένως το όριο της $f(x) = \frac{1}{x^{2v+1}}$ δεν υπάρχει στο $x=0$.**

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΠΕΙΡΟ

Με βάση τις ιδιότητες των άπειρων ορίων, επεκτείνουμε τις πράξεις του \mathbb{R} στο σύνολο $\overline{\mathbb{R}} = \mathbb{R} \cup (-\infty, +\infty)$ ως εξής :

1. $(+\infty) + (+\infty) = +\infty$ $(-\infty) + (-\infty) = -\infty$
2. $(+\infty) + a = +\infty$ $(-\infty) + a = -\infty$, για κάθε $a \in \mathbb{R}$
3. $(+\infty) \cdot (+\infty) = +\infty$ $(-\infty) \cdot (-\infty) = +\infty$ $(-\infty) \cdot (+\infty) = -\infty$
4. $a \cdot (+\infty) = \begin{cases} +\infty, a > 0 \\ -\infty, a < 0 \end{cases}$ $a \cdot (-\infty) = \begin{cases} -\infty, a > 0 \\ +\infty, a < 0 \end{cases}$
5. $\frac{a}{+\infty} = \frac{a}{-\infty} = 0$, για κάθε $a \in \mathbb{R}$

ΘΕΩΡΗΜΑ 1: ΟΡΙΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑΤΟΣ

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) + g(x))$
$\alpha \in \mathbb{R}$	$+\infty$	$+\infty$
$\alpha \in \mathbb{R}$	$-\infty$	$-\infty$
$+\infty$	$+\infty$	$+\infty$
$-\infty$	$-\infty$	$-\infty$
$+\infty$	$-\infty$	\cdot
$-\infty$	$+\infty$	\cdot

ΘΕΩΡΗΜΑ 2: ΟΡΙΟ ΓΙΝΟΜΕΝΟΥ

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) \cdot g(x))$
$\alpha > 0$	$+\infty$	$+\infty$
$\alpha < 0$	$+\infty$	$-\infty$
$\alpha > 0$	$-\infty$	$-\infty$
$\alpha < 0$	$-\infty$	$+\infty$
0	$+\infty$	\cdot
0	$-\infty$	\cdot
$+\infty$	$+\infty$	$+\infty$
$+\infty$	$-\infty$	$-\infty$
$-\infty$	$+\infty$	$-\infty$
$-\infty$	$-\infty$	$+\infty$

ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΕΣ

1. $(+\infty) + (-\infty)$
2. $(-\infty) - (-\infty)$
3. $(+\infty) - (+\infty)$
4. $0 \cdot (\pm\infty)$
5. $\frac{0}{0}$ | 6. $\frac{\pm\infty}{\pm\infty}$
7. 0^0
8. 1^∞
9. ∞^0 |
|--|--|

ΒΑΣΙΚΑ ΟΡΙΑ

Αποδεικνύεται ότι :

1. $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{(x - x_0)^{2\nu}} = +\infty, \nu \in \mathbb{N}^*$
2. $\begin{cases} \lim_{x \rightarrow x_0^+} \frac{1}{(x - x_0)^{2\nu+1}} = +\infty \\ \text{και} \\ \lim_{x \rightarrow x_0^-} \frac{1}{(x - x_0)^{2\nu+1}} = -\infty \end{cases} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{(x - x_0)^{2\nu+1}} = \deltaεν \text{ υπάρχει, } \nu \in \mathbb{N}$
3. $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{|x - x_0|} = +\infty$

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΟΡΙΩΝ

1. $\sqrt{A \pm \sqrt{B}} \stackrel{A^2 - B = \Gamma^2}{=} \sqrt{\frac{A + \Gamma}{2}} \pm \sqrt{\frac{A - \Gamma}{2}}$
2. $x^\nu - y^\nu = (x - y)(x^{\nu-1} + x^{\nu-2}y + \dots + y^{\nu-1})$
3. $\alpha^3 - \beta^3 = (\alpha - \beta)(\alpha^2 + \alpha\beta + \beta^2)$ $\alpha^3 + \beta^3 = (\alpha + \beta)(\alpha^2 - \alpha\beta + \beta^2)$
4. $\alpha^2 + \beta^2 = (\alpha + \beta)^2 - 2\alpha\beta$ (k28)
5. $1 + \sigma\upsilon\nu 2x = 2\sigma\upsilon\nu^2 x$ $1 - \sigma\upsilon\nu 2x = 2\eta\mu^2 x$ $\sigma\upsilon\nu 2x = \sigma\upsilon\nu^2 x - \eta\mu^2 x$
6. $\eta\mu 2x = 2\eta\mu x \sigma\upsilon\nu x$
7. Αν το τόξο x εκφράζεται σε μοίρες και όχι σε ακτίνια τότε : $\lim_{x \rightarrow 0^\circ} \frac{\eta\mu x}{x} = \frac{\pi}{180^\circ}$